

De Regel van Augustinus

Gemeenschappen van zusters en broeders herkennen zich in de Regel van Augustinus. Heeft zijn Regel ook iets voor ons? Lees en denk met ons mee in de volgende nummers van Stad Gods.

Commentaar op de Regel van Augustinus

Laat deze tekst elke week voorlezen

Gedurende ongeveer tien jaar heb ik elke vrijdag tijdens het middageten geluisterd naar de Regel van Augustinus. Hij is niet lang, hij past heel goed in het halve uur dat we zaten te eten. En hoe vanzelfsprekend het intussen ook is dat je aan tafel gewoon met elkaar praat, ik ben nog altijd blij dat ik een aantal jaren heb kunnen 'luisteren naar wat er volgens gewoonte werd voorgelezen', zoals de Regel zegt; en met name dus naar de Regel zelf. Ik heb ernaar leren luisteren. De woorden en vooral de gedachten van de Regel hebben ruimte gekregen in mijn hart. Ze zijn, zoals de Regel het ook aangeeft, een spiegel waarin ik naar mezelf en mijn manier van leven heb leren kijken.

Toch verbaasde het me in het begin wel dat Augustinus zo concreet ingaat op een aantal punten uit het leven van alledag. Soms zijn die punten zo concreet dat het vandaag gewoon niet meer zo zou kunnen. Bij voorbeeld dat je allemaal je kleren bewaart in één kleerkast, en dat je nooit alleen de deur uit gaat, maar altijd samen met een ander. Maar deze verbazing veranderde geleidelijk van inhoud. Ik begon te horen dat er zoveel meer stond dan deze eigenlijk te concrete richtlijnen. Ik begon me te verbazen dat hij een concreet punt steeds een dieper perspectief weet mee te geven. Het is eerder uitzondering als er nog eens iemand met je meegaat, ergens heen. Maar ik ging het anders verstaan, vanuit de vraag of mijn medebroeders er wel voldoende van op de hoogte zijn met welke mensen ik contact heb en met wie ik omga. Want als je

De Regel van Augustinus

dat voor elkaar verborgen houdt, blijf je dan in de gemeenschap geen vreemden voor elkaar?

Iedereen heeft nu natuurlijk zijn eigen kleerkast. Maar mag een ander ook gebruik maken van wat jou ter beschikking staat? En als je een eigen bankrekening hebt - wat vaak gewoon moet - ben je dan voldoende open over hoe je met geld omgaat?

Als in een spiegel...

'Laat deze tekst elke week voorlezen, als een spiegel om te zien of je misschien iets hebt verwaarloosd of vergeten.' Ik heb een paar praktische punten genoemd, maar ergens daartussen staat een zin die mij boeit en me nog steeds te denken geeft, namelijk dat er in de dagelijkse aandacht die je voor elkaar hebt in de gewone, concrete dingen, iets groots werkelijkheid wordt waar je je misschien helemaal niet bewust van bent: de onderlinge liefde, en die is blijvend, zegt Augustinus.

Wat de Regel zegt over de fundamentele oriëntatie en de dynamiek van de gemeenschap die je samen bent - 'één van hart en ziel, gericht op God' - blijft je uitdagen. Niet alleen omdat het perspectief zo onvermoed wijd is, maar ook omdat Augustinus het aandurft om het samenleven van een groep gewone mensen, met al hun gewone dingen, te vatten in zulke woorden. Ik heb me vaak de vraag

gesteld, en nog: Zijn deze woorden niet te groot voor wat wij in onze gemeenschappen zijn? Maar, denk ik dan, Augustinus wist wat hij schreef, en ook voor wie hij het schreef. Daarom begint hij de slotparagraaf van de Regel ook met de woorden: 'Geve de Heer dat je dit alles onderhoudt met liefde'. Inderdaad, als je gemeenschap kunt zijn - hoe dan ook - dan is dat een gave van God.

...en ben je in gebreke gebleven...

Pater Tars van Bavel maakt ons er attent op dat Augustinus zijn Regel voor de Gemeenschap op een heel wijze manier afsluit met een drievoudige raad:

Als je, wat betreft het heden, in deze spiegel ziet dat je naleeft wat hier staat, breng dan dank aan God, hij is de gever van alle goed.

Ben je, in de voorbije tijd, in gebreke gebleven, vraag God dan dat hij je vergeeft.

En wat betreft de toekomst: bid God, dat je niet in bekoring komt.¹

Als deze woorden gezegd waren, konden we weer van tafel opstaan, om als gemeenschap verder te gaan, een week, en dan weer te luisteren.

Wat vroeger aan tafel gelezen werd, heeft me niet altijd geboeid. Maar de Regel heeft me nooit verveeld.

Wim Sleddens o.s.a.

¹ Augustinus van Hippo, Regel voor de Gemeenschap, blz 121.